ЗМІСТ

Корпоративне право Європейського Союзу

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

У підручнику висвітлено основні правові інститути корпоративного права Європейського Союзу, особливості правового статусу компаній, європейських товариств, європейських кооперативів та інших учасників корпоративних відносин, порядок створення, реорганізації, злиття та поглинання (приєднання) компаній, вимоги до капіталу публічних компаній, порядок набуття та реалізації прав акціонерів, правові засади корпоративного управління, поняття, зміст, порядок укладання та виконання корпоративного договору, порядок розкриття інформації, консолідованої фінансової та нефінансової звітності та аудиту компаній, особливості вирішення корпоративних спорів.

Підручник призначений для студентів, аспірантів та викладачів закладів вищої освіти юридичних та економічних спеціальностей, фахівців з корпоративного права, юристів-практиків, підприємців, а також всіх тих, хто цікавиться питаннями корпоративного права Європейського Союзу.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Олександра КОЛОГОЙДА
Олександр ГАРАГОНИЧ
Ліна ДОРОШЕНКО

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Підручник

Київ
Видавництво Ліра-К
2023

УДК 347.72 : 341.171
К60

Рекомендовано Вченою радою
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол №21 від 20 червня 2023 р.)

Рецензенти:
Олена Беляневич, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса
Ірина Коваленко, доктор юридичних наук, професор

Кологойда О.В., Гарагонич О.В., Дорошенко Л.М.
К60 Корпоративне право Європейського Союзу : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К. 2023. – 392 с.
ISBN 978-617-520-560-0

У підручнику висвітлено основні правові інститути корпоративного права Європейського Союзу, особливості правового статусу компаній, європейських товариств, європейських кооперативів та інших учасників корпоративних відносин, порядок створення, реорганізації, злиття та поглинання (приєднання) компаній, вимоги до капіталу публічних компаній, порядок набуття та реалізації прав акціонерів, правові засади корпоративного управління, поняття, зміст, порядок укладання та виконання корпоративного договору, порядок розкриття інформації, консолідованої фінансової та нефінансової звітності та аудиту компаній, особливості вирішення корпоративних спорів.

Підручник призначений для студентів, аспірантів та викладачів закладів вищої освіти юридичних та економічних спеціальностей, фахівців з корпоративного права, юристів-практиків, підприємців, а також всіх тих, хто цікавиться питаннями корпора-тивного права Європейського Союзу.

УДК 347.72 : 341.171

ISBN 978-617-520-560-0

© Кологойда О.В., Гарагонич О.В., Дорошенко Л.М., 2023
© Видавництво Ліра-К, 2023

ЗМІСТ

Передмова 6

Перелік умовних скорочень 9

Розділ І. Корпоративне право ЄС : поняття та джерела (Кологойда О.В.) 10
§ 1. Поняття корпоративного права ЄС та його місце в системі права 10
§ 2. Джерела корпоративного права ЄС 12
§ 3. Історія виникнення та становлення законодавства ЄС про компанії 18
§ 4. Етапи гармонізації корпоративного права ЄС 24

Розділ ІІ. Загальні засади правового статусу компаній в ЄС (Кологойда О.В., Гарагонич О.В.) 42
§ 1. Поняття компанії в корпоративному праві ЄС 42
§ 2. Правове регулювання створення публічних компаній 46
§ 3. Розкриття інформації про компанію та філії 49
§ 4. Товариства однієї особи 54
§ 5. Вимоги щодо капіталу публічних компаній 56
§ 6. Транскордонні переміщення та перетворення акціонерних компаній. Застосування свободи підприємницької діяльності щодо транскордонної мобільності компаній в практиці Суду Європейського Союзу 72
§ 7. Визнання товариства недійсним 81

Розділ ІІІ. Злиття, перетворення та поглинання компаній. Процедура витіснення акціонерів (squeeze-out) (Кологойда О.В.) 86
§ 1. Поняття, цілі та види злиття та поглинання компаній 86
§ 2. Правове регулювання злиття 88
§ 3. Правове регулювання транскордонних перетворень 114
§ 4. Правове регулювання поглинання компаній 129
§ 5. Процедура витиснення акціонерів (squeeze-out) 142

Розділ IV. Наднаціональні компанії ЄС (Гарагонич О.В.) 149
§ 1. Поняття та види наднаціональних компаній ЄС 149
§ 2. Європейське товариство. 152
§ 3. Європейське об'єднання з економічних інтересів..... 162
§ 4. Європейське кооперативне товариство. 169

Розділ V. Корпоративні права (Кологойда О.В.) 179
§ 1. Поняття корпоративних прав, їх види та порядок реалізації 179
§ 2. Право на участь у загальних зборах та порядок його реалізації..... 183
§ 3. Право на отримання дивідендів 204
§ 4. Право на отримання інформації 209
§ 5. Права меншості та їх захист 215

Розділ VI. Система захисту прав кредиторів (Кологойда О.В.) 227
§ 1. Загальні засади захисту прав кредиторів 227
§ 2. Становлення системи захисту прав кредиторів в ЄС 229
§ 3. Захист інтересів кредиторів на стадії формування підписного капіталу 234
§ 4. Вимоги до підтримки власного капіталу в механізмі захисту інтересів кредиторів 235
§ 5. Захист прав кредиторів на стадії злиття, приєднання, поділу, виділу, перетворення товариств 245
§ 6. Захист інтересів кредиторів у разі неплатоспроможності 247
§ 7. Вимоги щодо розкриття інформації як механізм захисту прав кредиторів 254

Розділ VII. Корпоративне управління (Кологойда О.В.) ... 261
§ 1 Передумови та мета розвитку корпоративного управління. Елементи корпоративного управління 261
§ 2. Поняття корпоративного управління та історичний розвиток підходів до регулювання корпоративного управління 263
§ 3. Однорівнева модель корпоративного управління 281
§ 4. Дворівнева модель корпоративного управління..... 287
§ 5. Модифіковані системи корпоративного управління..... 295

Розділ VIII. Корпоративний договір (Дорошенко Л.М.)....298
§ 1. Виникнення корпоративних договорів в англійському праві 298
§ 2. Поняття корпоративного договору в праві країн континентальної правової системи.....302
§ 3. Предмет корпоративного договору 308
§ 4. Співвідношення корпоративного договору та статуту 315
§ 5. Укладення корпоративного договору 319
§ 6. Способи захисту прав сторін корпоративного договору 324

Розділ IX. Бухгалтерський облік і фінансова звітність. Нефінансовий звіт ЄС (Гарагонич О.В.).....331
§ 1. Формування облікової політики компаній в ЄС.....331
§ 2. Фінансова звітність компаній в ЄС.....336
§ 3. Види звітності за законодавством ЄС. 338
§ 4. Консолідована фінансова звітність та аудит акціонерних компаній.....341
§ 5. Нефінансовий звіт за законодавством ЄС.....346

Розділ X. Вирішення корпоративних спорів в ЄС (Гарагонич О.В.) 356
§ 1. Поняття та види корпоративних спорів в ЄС 356
§ 2. Загальні засади захисту корпоративних прав в ЄС. 360
§ 3. Правові форми вирішення корпоративних спорів в ЄС. ..363
§ 4. Вирішення корпоративних спорів Європейським судом. 365
§ 5. Судовий порядок вирішення корпоративних спорів у країнах-членах ЄС.....367
§ 6. Альтернативні форми вирішення корпоративних спорів.....370

Список джерел.....379

ПЕРЕДМОВА

Зі створенням Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС) діяльність юридичних осіб різних ораганізаційно-правових форм у його межах набула особливої актуальності.

Передумовою формування корпоративного права ЄС була наявність різного законодавства в державах-членах ЄС щодо регулювання правового статусу та діяльності компаній, що вимагало вироблення та впровадження єдиних норм та стандартів, які б дозволили компаніям вільно функціонувати на внутрішньому ринку, забезпечували транскордонну мобільність і водночас визначали мінімальні стандарти розкриття інформації, аудиту та звітності.

З огляду на мету правового забезпечення діяльності компаній особлива увага була зосереджене на питанні гармонізації законодавства. З 1960-х рр. корпоративне право ЄС розвивалось переважно у напрямі гармонізації національного корпоративного права держав-членів ЄС шляхом прийняття директив, які потребували імплементації до національного законодавства.

У 1990-х роках гармонізаційні зусилля Європейської Комісії зустрічали все більший опір з боку окремих держав-членів, оскільки вони стосувались найбільш дискусійних питань – структури органів управління (однорівнева, дворівнева, модифікована) та участі працівників у корпоративному управлінні справами компанії, а також захисту міноритарних акціонерів та кредиторів у правовідносинах за участю груп компаній. Дедалі більшого поширення набувала ідея про неприпустимість імперативного методу регулювання корпоративних відносин, необхідність визначення мінімальних стандартів та правил регулювання корпоративних відносин на той випадок, коли це впливає на забезпечення ефективного ведення бізнесу, реалізацію свободи руху капіталів в межах ЄС, стабільність економічних відносин, реалізацію прав та захист інтересів акціонерів, кредиторів та інших стейкхолдерів. Основні зусилля зосереджуються на транскордонних питаннях і яких Європейське Співтовариство відповідно до принципу субсидіарності має перевагу перед окремими державами-членами.

Директиви першого покоління, що протягом значного часу регулювали діяльність компаній в межах ЄС, з розвитком і ускладенням

економічних відносин і процесів зазнавали суттєвих змін і доповнень, що призвело до кодифікації їх основних положень в межах Директиви 2017/1132 від 14 червня 2017 року про деякі аспекти корпоративного права (законодавства про компанії). Директива 2017/1132 визначає порядок створення, формування капіталу, діяльності, транскордонних перетворень, злиттів та поділів компаній в ЄС.

Окрема увага в останні роки приділяється діджиталізації корпоративного права ЄС.

Головною особливістю корпоративного права ЄС є система його джерел, що включає цілий комплекс нормативних актів первинного і вторинного права ЄС, різних за правовою природою і юридичною силою.

Одним з регуляторів корпоративних відносин є також корпоративний договір. В більшості країн ЄС та світу корпоративний договір вже довгий час є дієвим засобом захисту прав інвесторів і популярним механізмом, який дозволяє ефективно регулювати процес корпоративного управління в конкретній корпорації, передбачати шляхи попередження та розв'язання дедлоків, визначати спосіб та порядок голосування, які відрізняються своєю конкретизацією, підходами до вимог, встановлених законом, та положення яких спрямовані на дієвий та швидкий захист прав сторін корпоративного договору. Законодавство та практику щодо корпоративних договорів потрібно починати аналізувати саме з аналізу законодавства Великої Британії, оскільки саме в англійському праві з'явився корпоративний договір, та з аналізу законодавства країн Європейського союзу, оскільки корпоративні договори (акціонерні угоди) застосовуються в майже 70% з цих країн. В деяких країнах відсоток структурування корпоративного управління в корпораціях за допомогою корпоративного договору коливається від 25% до 40%, що свідчить про зацікавленість прогресивних бізнес-гравців в використанні корпоративного договору (особливо він є популярним в корпораціях, які працюють в IT-індустрії).

З урахуванням сучасних викликів, впливу євроінтеграційних процесів, гармонізації європейського законодавства з національним, проблематика корпоративного договору, аналіз законодавства, доктринальних підходів, судової практики країн Європейського Союзу щодо неї є релевантною запитам сьогодення та затребуваною юридичним ринком. В країнах ЄС корпоративний договір цілком закономірно набув поширення у бізнес-практиці, у ньому сторони

враховують тенденції сучасного ринку, політику компанії та свої власні інтереси, тому можна очікувати такого розвитку договірного регулювання корпоративних відносин і в національних компаніях.

Головна мета запропонованого читачеві підручника – у стислій та доступній для сприйняття формі подати базові знання з питань корпоративного права ЄС, а також показати можливість їх застосування у практичній діяльності. Викладений теоретичний матеріал, рекомендована література, запитання для самоконтролю сприятимуть засвоєнню основних дефініцій та положень корпоративного права ЄС.

У підручнику викладені правові основи створення, діяльності і припинення на території ЄС компаній різних організаційно-правових форм. Висвітлені особливості правового статусу, порядок створення та реорганізації акціонерних компаній та інших учасників корпоративних відносин, вимоги до їх капіталу та порядок його формування, питання злиття та поглинання (приєднання) компаній (M&A), права акціонерів, корпоративне управління.

Особливу увагу приділено такому, притаманному тільки праву ЄС, виду суб'єктів корпоративного права як наднаціональні компанії (європейське товариство, європейське об'єднання з економічних інтересів, європейське кооперативне товариство).

Окремий розділ підручника присвячений питанням гармонізації бухгалтерського обліку і звітності компаній держав-членів ЄС. Усунення розбіжностей у правилах розкриття компаніями інформації як про свій фінансовий стан, так і про вплив на суспільство та довкілля, покликане зробити підприємства більш публічними і зрозумілими для інвесторів.

Певний практичний інтерес має висвітлення в підручнику особливостей правового інституту корпоративних спорів, спрямованого на захист на території Європейського Союзу прав і законних інтересів учасників корпоративних відносин.

Колектив авторів підручника сподівається, що викладений у ньому матеріал сприятиме поглибленню знань з корпоративного права ЄС, необхідних для інтеграції вітчизняного бізнесу до внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Посібник може бути рекомендований студентам, аспірантам, викладачам вищих навчальних закладів, юристам-практикам, а також всім тим, хто цікавиться питаннями правового регулювання корпоративних відносин.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДФЄС	Договір про функціонування Європейського економічного співтовариства
ЄС	Європейський Союз
ЄЕС	Європейське економічне співтовариство
ЄТ	Європейське товариство
ЄОЕІ	Європейське об’єднання з економічних інтересів
ЄКТ	Європейське кооперативне товариство
EMCA	European Model Company Act
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
SE	Societas Europaea

РОЗДІЛ І. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ПРО КОМПАНІЇ

§ 1. Поняття корпоративного права ЄС та його місце в системі права

У 1957 р. були підписані договори про створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС), з якого виник нинішній Європейський Союз (ЄС).

Поштовхом до розвитку корпоративного права ЄС стало прагнення країн-членів до економічної інтеграції, й зокрема – до створення спільного (внутрішнього) ринку на якому підприємства зможуть безперешкодно торгувати без урахування державних кордонів.

Корпоративне право ЄС визначає інституційну стабільність економічних зв'язків і руху капіталу. З цією метою на початковому етапі вимагалося створення єдиної європейської правової форми.

Відповідно до п. »c» ч. 1 ст. 3 Договору про заснування Європейського економічного співтовариства (далі – Договір про застування ЄЕС або Римський договір)[1], внутрішній ринок ЄС базується на 4 свободах:

- свобода підприємницької діяльності – право на заснування «первинне» (власне компанія) і «вторинне» (філії представництва) – право вільної участі у капіталі іншої юридичної особи
- свобода пересування осіб, товарів;
- свобода надання послуг;
- свобода руху капіталу – серед іншого, вільна участь у товаристві шляхом володіння акціями.

Свобода заснування включає право громадян держав-членів починати та здійснювати самостійну підприємницьку діяльність, а також створювати і управляти компаніями на тих самих

[1] Договір про заснування Європейського економічного співтовариства від 25.03.1957 р. (Рим) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text

умовах, що встановлені для громадян країни заснування (ст. 43 Римського договору).

Свободою заснування можуть користуватися не тільки громадяни держав-членів, а також товариства та фірми, які створені відповідно до закону держави-члена і мають зареєстроване місцезнаходження (офіс), центральну адміністрацію або основне місце підприємницької діяльності в межах Співтовариства (ст. 48 Римського договору). У ч. 1 ст. 44 Римського договору закріплено обов'язок органів Співтовариства сприяти забезпеченню свободи заснування.

Корпоративне право Європейського Союзу регулює основні вимоги до компаній, що створюються та діють на території Європейського Союзу. Основними правовими формами юридичних осіб, правовий статус яких регламентується на рівні ЄС, є публічні компанії, компанії, відповідальність учасників яких є обмеженою та наднаціональні компанії.

Кібенко О.Р. визначає корпоративне право ЄС як систему правових норм, що містяться в актах вторинного законодавства ЄС і спрямовані на регулювання відносин, що виникають у зв'язку зі створенням, діяльністю та припиненням юридичних осіб, шляхом:

а) встановлення вимог або рекомендацій по запровадженню в державах – членах ЄС узгодженого правового регулювання;

б) прямого регулювання зазначених відносин[1].

Право ЄС та його складова законодавство про компанії формувалось як підсистема міжнародного права. Сучасне корпоративне право ЄС є комплексом норм та правил, які містяться в актах первинного та вторинного права ЄС, рішеннях Суду ЄС та інших джерелах – актах м'якого права, що не є правовими актами за своєю природою (European Model Company Act (EMCA), якими регулюються процеси створення, діяльності та припинення компаній (юридичних осіб корпоративного типу), а також окремі аспекти податкових, конкурентних, адміністративно-правових, трудових, цивільно-правових та інформаційних відносин як в середині компаній так і за їх участю. Корпоративне законодавство

[1] Кібенко О.Р. Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України: дис. … д-ра юрид. наук: спец. 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право. – Харків, 2004. – С. 39

ЄС становить за європейською класифікацією підгалузь 17.10 «Company Law».

§ 2. Джерела корпоративного права ЄС

Законодавство ЄС про компанії включає:

1) розділ acquis communautaire, який включає статті 43-48 Римського договору, які стосуються свободи заснування (freedom of establishment);

2) Директиви, ухвалені на підставі ст. 44(2)(g) Римського договору інституціями Європейського Союзу, з метою визначення мінімальних вимог (стандартів) створення, діяльності (управління) та припинення компаній, захисту інтересів акціонерів (учасників) компаній і третіх осіб (кредиторів та інших стейхоллдерів). Основні положення європейського корпоративного права кодифіковані в Директиві (ЄС) 2017/1132 від 14 червня 2017 року «Про деякі аспекти корпоративного права (законодавства про компанії)»[1].

Директива як акт вторинного права є обов'язковою лише для держав-членів і не створює прав й обов'язків для фізичних та юридичних осіб. Директива не може застосовуватися до відносин приватного характеру учасниками яких є фізичні та юридичні особи. Відповідні права й обов'язки можуть виникати у останніх лише за умови належної імплементації директиви державою-членом;

3) Регламенти, ухвалені на підставі ст. 308 Римського договору, які є нормативно-правовим актом загального характеру, обов'язковим для виконання на території усіх держав ЄС (за виключеннями, передбаченими установчими договорами) – актом прямої дії, тобто наділяє фізичних та юридичних осіб суб'єктивними правами та обов'язками. До основних з них в праві компаній ЄС належать:

[1] Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 relating to certain aspects of company. URL: law https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017L1132

– Регламент Ради (ЄЕС) № 2137/85 від 25.07.1985 р. «Про Європейське об'єднання з економічних інтересів (EEIG) (ЄОЕІ)[1]. Об'єднання принципово відрізняється від товариства (компанії) за своєю метою, яка полягає виключно у сприянні або розвитку економічної діяльності його учасників, надаючи їм можливості для поліпшення досягнення їхніх власних результатів. З точки зору такого додаткового характеру, діяльність об'єднання має бути пов'язана з економічною діяльністю його учасників, але не замінювати її;

– Регламент Ради (ЄС) №2157/2001 від 8.10.2001 р. про Статут європейського товариства (SE) (ЄТ)[2];

– Регламент Ради (ЄС) №1435/2003 від 22.07.2003 р. про Статут європейського кооперативного товариства (SCE) (ЄКТ)[3];

– Регламент ЄС №2015/848 про процедури банкрутства від 20.05.2015 р.[4].

Регламенти не потребують ратифікації державами-членами чи імплементації, діють безпосередньо, але це не звільняє держави-члени від обов'язку впроваджувати відповідні внутрішні нормативні акти для забезпечення ефективної дії регламентів. Вони мають обмежену сферу дії (визначення правового статусу наднаціональних юридичних осіб та регулювання питань бухгалтерського обліку). Регулювання ними не є повним і доповнюються нормами національного права держав-членів;

4) Рекомендації Єврокомісії – акти так званого м'якого права, що мають рекомендаційний характер в частині імплементації їх положень до національного права країн-членів ЄС. Застосовуються у найбільш складних сферах, де національне корпоративне право держав-членів має багато відмінностей, що не дозволяє гармонізувати

[1] Council Regulation (EEC) No 2137/85 of 25 July 1985 on the European Economic Interest Grouping (EEIG) URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31985R2137

[2] Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE) URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R2157

[3] Council Regulation (EC) No 1435/2003 of 22 July 2003 on the Statute for a European Cooperative Society (SCE). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32003R1435

[4] Regulation (EU) №2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R0848.

їх за допомогою директиви, зокрема, сфері корпоративного управління. До цієї групи джерел належать:

Рекомендація Комісії №2005/162/ЄС від 15.02.2005 р. про роль невиконавчих директорів або наглядових директорів у компаніях, акції яких знаходяться у лістингу та комітетів у (наглядові) раді[1];

Рекомендація Комісії №2009/385/ЄС від 30 квітня 2009 р. Режим винагороди директорів лістингових компаній [2], яка доповнює Рекомендацію Комісії №2004/913/ЕС від 14.12.2004, що сприяє встановленню належного режиму оплати праці директорів компаній, акції яких знаходяться у лістингу[3].

5) Міжнародний договір як засіб регулювання корпоративних відносин виявився неефективною формою уніфікації корпоративного законодавства у рамках ЄС. Можливість застосування такого інструменту передбачена ст. 293 Римського договору. Але Брюссельська конвенція про взаємне визнання юридичних осіб (29.02.1968 р.)[4] не була ратифікована всіма державами-членами, а Конвенція ЄС про процедури банкрутства (1995 р.) так і не набула чинності. Розробки, що були закладені у Конвенцію були майже дослівно використані в Регламенті ЄС про процедури банкрутства.

6) На сучасному етапі розвитку права компаній ЄС до його джерел слід віднести також **рішення Суду ЄС** та **Європейський модельний закон про компанії**[5].

Суд ЄС став механізмом, що перетворив право ЄС з підсистеми міжнародного права на автономну правову систему. Суд ЄС

---

[1] Commission Recommendation №2005/162/ЄС of 15 February 2005 on the role of non-executive or supervisory directors of listed companies and on the committees of the (supervisory) board. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32005H0162.

[2] Commission Recommendation №2009/385/EC of 30 April 2009 Regime for the remuneration of directors of listed companies. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=CELEX:32009H0385

[3] Commission Recommendation №2004/913/EC of 14 December 2004 fostering an appropriate regime for the remuneration of directors of listed companie. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004H0913

[4] Convention on the mutual recognition of companies and bodies corporate of 29.02.1968, Brussels URL:·https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1979:059:FULL&from=en

[5] European Model Company Act (2017)URL: https://pure.uva.nl/ws/files/42103448/22019834.pdf

підтвердив принцип верховенства права ЄС, зазначивши, що положення національного законодавства може бути не застосоване, якщо воно суперечить праву Співтовариства. Крім того, суд ЄС вимагає тлумачити національне право у відповідності із вимогами директив, навіть тих, які ще не були імплементовані державою-членом (Справа 106/89 Marleasing SA проти La Commercial Internacional de Alimentacion SA [1990] ECR I-4135[1]).

Директиви мають пряму дію лише у вертикальних, публічно-правових відносинах, де зобов'язаною особою є держава, а уповноваженою – приватна особа. Однак, для захисту прав приватних осіб Суд ЄС поширив концепцію прямої дії на директиви, дозволивши суб'єктам національного права посилатися на директиви, як на акти, що встановлюють їх права, які підлягають захисту, у національних судах. Суд ЄС встановив, що фізична чи юридична особа, якій завдано шкоди внаслідок порушення державою-членом обов'язків з імплементації директиви, набуває право вимагати від цієї держави компенсації завданої шкоди.

Ключовими для розвитку законодавства ЄС про компанії стали рішення Суду ЄС у спорах, пов'язаних з першопочатковим вибором юрисдикції для створення компанії з подальшим перенесенням центрального органу управління компанії в іншу країну без зміни зареєстрованого місцезнаходження компанії:

- Справа C-212/97 «Centros Ltd проти Business and Companies Agency»[2] щодо спроби ухилитися від виконання вимог законодавства Данії про мінімальний розмір статутного фонду шляхом реєстрації компанії у Великій Британії, з подальшим веденням бізнесу у Данії від імені британської компанії;
- Справа Inspire Art C-167/01 «Торгово-промислова палата Амстердама проти Inspire Art Ltd»[3]. Справа стосувалася деяких подальших аспектів тієї самої проблеми, що і в попередній справі, але місцем ведення бізнесу були Нідерланди;

[1] Case 106/89 Marleasing SA v La Commercial Internacional de Alimentacion SA [1990] ECR I-4135. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61989CJ0106

[2] Case C-212/97 Centros Ltd v Erhvervs- og Selskabsstyrelsen https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61997CJ0212

[3] Inspire Art Case C-167/01 Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v Inspire Art Ltd on 30 January 2003 URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:62001CC0167

Книги, які можуть вас зацікавити

Договори в корпоративному праві: проблеми теорії та практики

Корпоративне право крізь призму судової практики

Самочинне будівництво. Правовий статус. Узаконення

Римське приватне право

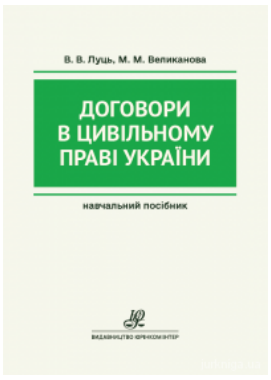

Договори в цивільному праві України. Видання друге

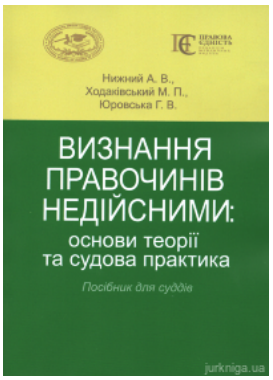

Визнання правочинів недійсними: основи теорії та судова практика. Посібник для суддів

Перейти до галузі права
Корпоративне право

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →